

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

intrinsicam & passivam contingentiam, quâ potuit intrinsicam perfectionem liberam volitionis abesse à DEO; vel dicit contingentiam purè extrinsicam per extrinsicam videlicet denominationem; vel dicit partim extrinsicam, partim intrinsicam; idque vel per respectum, & habitudinem rationis DEO intrinsicam; vel per intrinsicum complementum ab aliquo extrinseco. Vel tandem dicit indifferentiam intrinsicam activam, quâ, secundum quod dicit in recto, sit adæquatè DEO intrinsicam; connotet tamen, & terminetur ad aliquod objectum subjective contingens, & à se omnimodè dependens. Sed in nullo ex primis quatuor (minoris nota expositiones prætereo) salvari potest Divina libertatis contingentia juxta refutationes præmissas: Ergo constitui debet in indifferentia activa DEO adæquatè intrinsicam. In qua simul prædicata ad essentiam libertatis pertinentia reperies: nempe dominium & independentiam actûs ab objecto: terminum quoque & objectum, circa quod versatur exercitium indifferentiæ; objectum videlicet volibile & nolubile. Simul etiam ex eadem indifferentia nodum illum Gordium & rationem difficultatis initio propositam dissolves, si distinguas: actus liber ex sua essentia potest non esse vel subjective & passive, vel active & terminative, conc. tantum subjective & passive nego. Nihil Divinum potest non esse, subjective & passive conc. active & terminative, nego. Simul ergo stabunt necessitas & contingentia; necessitas, inquam, subjective, & contingentia activa, quâ actus, qui ab æterno in se fuit, & non esse non potuit, potuit tamen ab æterno velle, quod noluit, & nolle, quod voluit.

§. III.

Solvuntur objectiones.

6. **O**bjicies primò. Si voluntas DEI est libera propter contingentem terminationem ad creaturas, tunc ipsa terminatio voluntatis ad creaturas potuit non esse: sed neque hoc dici potest: ergo, sequela patet: quia hoc est essenziale prædicatum libertatis, min. probatur. intrinsicam terminationem voluntatis est ens Divinum, nihil divinum potest non esse: ergo.

Resp. dist. sequela maj. tunc ipsa terminatio potuit non esse subjective, & quantum ad hoc, quod dicit in recto, nego, objective & quantum ad id, quod sibi subjicit & connotat in obliquo, concedo, & ad probationem, nihil divinum potuit non esse entitative & subjective, conc. objective nego: ergo terminatio voluntatis Divinæ non potuit non esse subjective, concedo, objective, nego consequentiam.

7. **I**nstabis. Quâ ratione aliquid est liberum, eâ ratione est indifferens & contingens: sed Divina voluntas est subjective libera: ergo etiam debet esse subjective contingens. Resp. permissâ majore, disting. min. est subjective libera, h. e. quod intrinsicè habeat libertatem, conc. quod sit libera in ordine ad subjectum sive ad se ipsam, nego: ergo est subjective contingens, h. e. quod activa & objective contingentia sit ipsius intrinsicam & subjective perfectio, conc. quod indiffe-

rentia & contingentia ipsi competat per ordinem ad se ipsam, nego consequentiam.

Objicies secundò. Sequitur ex nostra doctrina, quod DEUS posset velle in tempore, quod ab æterno noluit, & è converso nolle, quod voluit: sed hoc est absurdum: ergo, sequela probatur. si DEUS modò nollet, quod ab æterno voluit, tantum cesset mutatio objective, sive ex parte objecti, & termini voliti, non autem esset mutatio subjective; sed objective mutatio non repugnat in DEO: cum de facto propter mutationem creaturæ DEUS de novo denominetur creans, hypostaticè unitus, &c. -- Major probatur. Potuit ab æterno DEUS nolle illa producere, quæ voluit defectibilitate tantum objective, non subjective: ergo posset DEUS de facto nolle, quod ab æterno voluit defectu & mutatione solum objective, non subjective.

Resp. negando sequela, & ad probationem, nego maj. cum enim DEUS intrinsicè & immanentè denominetur volens, ex objecto noviter voluto arguitivè inferretur aliqua nova intrinsicam perfectio in DEO, adeoque mutatio ipsius: quod non evenit ex productione & terminatione ipsius ad extra, quippe non aliquam novam actionem immanentem, sed transeuntem & ex parte creaturæ se tenentem significante.

Ulteriore quoque rationem implicantem exponit S. D. q. 19, a. 5. *aliquis de novo dupliciter potest aliquid velle; uno modo sic, quod incipit sibi illud esse bonum, quod non est abique mutatione ejus, alio modo sic, quod de novo cognoscit illud esse sibi bonum; cum prius hoc ignorasset, ex utroque capite est impossibile DEUM de novo aliquid velle, siquidem ram substantia DEI, quam ejus scientia est omnino immutabilis.* Ex quo patet disparitas ad instantiam, neque enim alia consistit determinationis intrinsicam novitas vel mutatio fuisse in DEO, tamen illud ab æterno producere noluisse, quod modò ab æterno voluit producere.

§. IV.

Corollaria.

Colliges ex dictis primò contra Gonet: libertatem DEI non rectè constitui aut salvari in terminatione intrinsicam actûs Divini defectibilitate sub ratione intrinsicam terminationis, & sic actui quâ necessario virtualiter superaddita.

Nam primò: quidquid est intrinsicum DEO, est per essentiam DEUS ipse, adeoque ens per essentiam necessarium & indefectibile: illa terminatio ex hypothesi est DEO intrinsicam: ergo est per essentiam indefectibilis.

Inquiunt. Est indefectibilis, ut entitas est, concedo, ut terminatio est, nego. Sed contra hanc lusionem verborum est. Implicat, dicit aliquam formalitatem realem in DEO, quæ habeat prædicatum essentielle repugnans DEO: atqui ista terminatio intrinsicam esset talis formalitas: ergo implicat. min. probatur: posse deficere & non esse, est prædicatum repugnans DEO; sed ista terminatio intrinsicam quâ talis posset non esse & deficere: ergo habet prædicatum repugnans DEO. Unde, ut rectè arguit Contentsonius, impli-

implicat in terminis aliquid esse defectibile & intrinsicum DEO; quia defectibilitas est prædictam potentiale conveniens enti creato & ab alio.

Secundò sequeretur, libertatem non tantum virtualiter, sed realiter distingui ab actus Divini necessitate, quod est contra Adversar. Sequelam probò. Quod est realiter separabile, est realiter distinctum; sed terminatio illa intrinseca quæ talis esset ab actu necessario quæ tali realiter separabilis, quia in quantum defectibilis, in tantum est amissibilis: sed amissibile est separabile ab illo, quod est necessarium & inamissibile: ergo illa intrinseca terminatio, quæ defectibilis realiter, etiam est realiter separabilis ab actu quæ necessarium & indefectibile.

Tertiò. Implicat etiam formalis tantum compositio in DEO, uti contra Scotistas arguit ipse Gonet: ergo etiam implicat quæcumque formalis tantum defectibilitas, amissibilis: quia sicut formalis compositio arguit potentialitatem & defectum; sic etiam formalis defectibilitas.

Colliges secundò. Divinam voluntatem non posse per suspensionem ab omni decreto, & merè negativè aliquid liberè non velle. Nam quidquid sit de illa questione: utrum detur libertatem exercitium voluntatis create sine omni actu ipsius. Ratio est primò, quòd Divinum decretum positivè terminari ad cuiuslibet rei esse, vel non esse, nihil aliud est, quàm cuiuslibet rei esse, vel non esse dependere ab actualissima voluntate DEI: sed dependet: ergo. minor constat: quia, quæ sunt, ideo sunt, quia DEUS voluit; quæ verò non sunt, ideo non sunt, quia DEUS noluit illa producere, & ante omne decretum DEI nihil est futurum, vel non futurum: sed tota radix futuritionis, vel non futuritionis est ipsum decretum, prout suprà dictum de rerum futuritione. Major etiam est clara, quia decretum DEI nihil est aliud, quàm Divina voluntas in actu secundo infinite perfecta.

Ratio est secundò. Illa libertas est in DEO ponenda, quæ est perfectissima & actualissima;

sed libertas per modum actus & exercitii phisici est multò perfectior, quàm quæ est per modum puræ omissionis, & exercitii tantum moralis & interpretativi: ergo. adde; quod voluntas suspenfa ab actu est in potentia ad actum, quod de DEO dici nequit.

Dices primò. Terminatio ad objecta creata nullam dicit perfectionem in DEO; ergo voluntas Divina potuit liberè non terminari ad objecta creata.

Resp. non dicit explicitè & formaliter perfectionem, concedo, non dicit implicitè & arguitivè, nego. provenit quippe ex infinita actualitate Divinæ voluntatis, & dependentia omnis esse & non esse ab ipsa.

Dices secundò. Potuit omnipotentia & misericordia DEI, &c. manere suspenfa ab omni exercitio creandi, miserendi, &c. ergo similiter libera voluntas DEI potuit liberè manere suspenfa ab omni exercitio volendi.

Resp. disparitatem esse, quòd exercitia omnipotentia, misericordia, &c. dicant actionem transeuntem, quæ secundum illud creatum, quod dicit extra DEUM, sine imperfectione abesse potest, exercitium verò volendi & nolendi dicit actum immanentem, positivam, & actualissimam voluntatem DEI, quæ utique abesse à DEO non potest.

Dices tertiò. Non requiritur positivus influxus Divinæ omnipotentia ad annihilationem rei; ergo nec requiritur positivum decretum ad non futuritionem ipsius.

Resp. nego paritatem; quia si DEUS per subtractionem sui concursus & influxus positivi rem quampiam ab esse reducat ad non esse, illa non subtrahitur, sed subijcitur actualissima suæ voluntatis dominio: si autem rerum non futuritionem non haberet decretum positivum DEI, non esset dependens ab actuali & positiva voluntate DEI. Subtractio quoque influxus non dicit negationem ex parte DEI, sed effectus & actionis create: econtrà suspensio voluntatis diceret negationem suæ actualissimæ voluntatis ex parte ipsius DEI.

DISPUTATIO XVII.

DE

Efficacia Divinæ voluntatis.

SE hæc controversia celeberrima, summis partium studiis agitata, & cum iis, quæ adversus scientiam mediam præmissimus, necessariò connexa. An videlicet dentur in DEO eiusmodi decreta, quæ antecedenter ad omnem determinationem humanæ voluntatis sive absolute, sive conditionatè prævisam habeant intrinsecam efficaciam, & causalitatem infallibiliter influxivam sine dependentia ab aliquo extrinseco in operationes nostræ voluntatis, in tempore à nobis liberè eliciendas, quæ decreta vocamus prædefinitia, & prædeterminantia; an verò prout (ex opposito docent scientiæ mediæ sectatores) solum sint admittenda decreta cum causa secunda concurrenti, ex suppositione liberæ determinationis per scientiam mediam antecedenter prævisæ: vel, ut vocant, decreta indifferentia, h. e. offerentia concurrentium indifferentem humanæ vo-